

Πρόληψη και εξάλειψη της έλλειψης σεβασμού και της κακομεταχείρισης των γυναικών κατά τη διάρκεια του τοκετού σε δομές υγείας

Δήλωση της Π.Ο.Υ.:

Κάθε γυναίκα έχει δικαίωμα στα υψηλότερα δυνατά πρότυπα φροντίδας της υγείας της, που συμπεριλαμβάνουν το δικαίωμα σε υγιεινολογική περίθαλψη με αξιοπρέπεια και σεβασμό.

φωτογραφία: UNICEF

Πολλές είναι οι γυναίκες σε ολόκληρο τον κόσμο που αντιμετωπίζονται με έλλειψη σεβασμού και υφίστανται κακομεταχείριση κατά τη διάρκεια του τοκετού τους στις δομές υγείας. Αυτό του είδους η μεταχείριση δεν αποτελεί μόνο παραβίαση των δικαιωμάτων των γυναικών για περίθαλψη με σεβασμό, αλλά συνιστά απειλή και κατά των δικαιωμάτων τους στη ζωή, την υγεία, τη σωματική ακεραιότητα και την απαλλαγή από δυσμενείς διακρίσεις. Με τη δήλωση αυτή απευθύνουμε έκκληση για περισσότερη δράση, διάλογο, πραγματοποίηση ερευνών και υποστήριξη σε αυτό το σημαντικό ζήτημα που αφορά τη δημόσια υγεία και τα ανθρωπίνια δικαιώματα.

Ιστορικό

Η διασφάλιση της καθολικής πρόσβασης σε ασφαλή, αποδεκτή και υψηλής ποιότητας περίθαλψη της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, ιδίως της πρόσβασης στην αντισύλληψη και τη μαιευτική περίθαλψη, μπορεί να μειώσει δραστικά τα ποσοστά μητρικής νοσηρότητας και θνησιμότητας σε παγκόσμιο επίπεδο. Κατά τις τελευταίες δεκαετίες, τα ποσοστά των τοκετών που πραγματοποιούνται σε δομές υγείας παρουσίασαν βελτίωση, καθώς οι γυναίκες ενθαρρύνονται όλο και περισσότερο να αξιοποιούν τις δομές υγείας για τον τοκετό τους μαθαίνοντας να ζητάνε αυτό που θέλουν, με την κινητοποίηση των κοινοτήτων, την εκπαίδευση, τα οικονομικά κίνητρα και τα μέτρα πολιτικής.

Ωστόσο, όλο και περισσότερα ερευνητικά δεδομένα σχετικά με τις εμπειρίες των γυναικών κατά την εγκυμοσύνη, και ιδίως κατά τον τοκετό, σκιαγραφούν μια ζοφερή εικόνα. Πολλές γυναίκες σε ολόκληρο τον κόσμο αντιμετωπίζονται με έλλειψη σεβασμού και υφίστανται κακομεταχείριση ή παραμέληση κατά τη διάρκεια του τοκετού σε δομές υγείας.(1-3) Αυτό αποτελεί προσβολή της εμπιστοσύνης μεταξύ των γυναικών και των επαγγελματιών υγείας που τις παρακολουθούν, ενώ μπορεί ακόμη να λειτουργήσει ως ισχυρό αντικίνητρο που αποτρέπει τις γυναίκες από το να αναζητήσουν και να κάνουν χρήση μαιευτικών υπηρεσιών υγείας. (4) Παρότι οι γυναίκες μπορεί να αντιμετωπίζονται με έλλειψη σεβασμού και να υφίστανται κακομεταχείριση καθ' όλη τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, του τοκετού και της λοχείας, ιδιαίτερα εύλωτες είναι κατά τη διάρκεια του τοκετού. Πρακτικές αυτού του είδους μπορεί να έχουν άμεσες δυσμενείς επιπτώσεις τόσο στη μητέρα όσο και στο βρέφος.

Οι αναφορές για έλλειψη σεβασμού και κακομεταχείριση κατά τη διάρκεια του τοκετού στις δομές υγείας κάνουν λόγο για κατάφωρη σωματική κακοποίηση, βαριά ταπεινώση και λεκτική κακοποίηση, ιατρικές διαδικασίες που εκτελούνται κατόπιν καταναγκασμού ή χωρίς προηγούμενη συναίνεση (συμπεριλαμβανομένης της στειρώσεως), έλλειψη σεβασμού προς το απόρρητο, ανεπαρκή ενημέρωση πριν από την εξασφάλιση συναίνεσης, άρνηση χορήγησης αναλγητικών φαρμάκων, κατάφωρη παραβίαση της ιδιωτικής σφαιρας, άρνηση εισαγωγής στις δομές υγείας, παραμέληση των γυναικών κατά τη διάρκεια του τοκετού με αποτέλεσμα να υφίστανται απειλητικές για τη ζωή, αποτρέψιμες επιπλοκές και υποχρεωτική κράτηση των γυναικών και των βρεφών τους στις δομές υγείας μετά τον τοκετό λόγω αδυναμίας να πληρώσουν.(5) Είναι εξαιρετικά πιθανό, μεταξύ άλλων, έφηβες, άγαμες γυναίκες, γυναίκες χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου, γυναίκες από εθνοτικές μειονότητες, μετανάστριες και γυναίκες οροθετικές στον ιό HIV να αντιμετωπίζονται με έλλειψη σεβασμού και να υφίστανται κακομεταχείριση.(5) Κάθε γυναίκα έχει δικαίωμα να απολαμβάνει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο υγείας, στο οποίο εντάσσονται το δικαίωμα σε αξιοπρέπεια και με σεβασμό υγιεινολογική περίθαλψη καθ' όλη τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού, καθώς και το δικαίωμα της απαλλαγής από τη βία και τις δυσμενείς διακρίσεις. Η κακομεταχείριση, η παραμέληση ή η έλλειψη σεβασμού κατά τη διάρκεια του τοκετού ισοδυναμούν με παραβίαση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων της γυναίκας, όπως αυτά ορίζονται στα πρότυπα και τις αρχές περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων που έχουν υιοθετηθεί σε διεθνές επίπεδο.(6-9) Πιο συγκεκριμένα,